

Piketty, de 43 anys, és una estrella entre els economistes. El llibre de l'economista francès, *El capital al segle XXI*, que tracta la bretxa cada vegada més gran entre rics i pobres, ha venut 1,5 milions de còpies a tot el món. Piketty és professor a l'École d'Économie de París. Esmenta "raons personals i intel·lectuals" per no voler ensenyar als Estats Units i es veu a si mateix com a part de la tradició francesa de científics socials.

—Es va alegrar públicament de la victòria electoral d'Alexis Tsipras a Grècia. Quina probabilitat hi ha que la Unió Europea i Atenes es posin d'acord sobre quin camí cal seguir per resoldre la crisi?

—La manera com Europa va reaccionar davant la crisi era poc menys que desastrosa. Fa cinc anys, els Estats Units i Europa tenien aproximadament la mateixa taxa d'atur i nivell del deute públic. Ara, però, cinc anys després, la història és diferent: la desocupació s'ha disparat a Europa, mentre que als Estats Units ha disminuït. La nostra producció econòmica es manté per sota del nivell de 2007. S'ha reduït fins en un 10 per cent a Espanya i Itàlia, i en un 25 per cent a Grècia.

—El nou Govern d'esquerres a Atenes no ha aconseguit començar el mandat d'una manera gaire impressionant. De debò creu que el primer ministre Tsipras pot fer reviure l'economia grega?

—Grècia tota sola no podrà fer res. Ha de venir de França, Alemanya i Brussel·les. El Fons Monetari Internacional (FMI) ja va admetre fa tres anys que les polítiques d'austeritat havien anat massa lluny. El fet que els països afectats es van veure obligats a reduir el seu dèficit en un termini massa curt va tenir un impacte terrible en el creixement. Nosaltres, els europeus, tan mal organitzats com som, hem utilitzat els nostres instruments polítics impenetrables per convertir la crisi financera que va començar als Estats Units en una crisi del deute. Això, per desgràcia, s'ha convertit en una crisi de confiança arreu d'Europa.

—Els governs europeus han intentat evitar la crisi mitjançant l'aplicació de nombroses reformes. A què

“La zona euro és un monstre”

En aquesta entrevista, el cèlebre economista francès Thomas Piketty parla sobre la victòria electoral d'Alexis Tsipras a Grècia i de la incapacitat d'Europa per solucionar els seus problemes financers.

es refereix quan parla d'instruments polítics impenetrables?

—Tenim una moneda comuna per a 19 països, però cada un d'aquests països té un sistema fiscal diferent, i la política fiscal mai no es va arribar a harmonitzar a Europa. Això no pot funcionar. Creant la zona euro, hem creat un monstre. Abans que hi hagués una moneda comuna, els països podien, simplement, devaluar les seves monedes per ser més competitius. Com a membre de la zona euro, Grècia va ser privada d'aquest concepte consolidat i eficaç.

—Parla una mica com Alexis Tsipras, que argumenta que com que els

altres en tenen la culpa, Grècia no ha de pagar els seus propis deutes.

—No sóc membre de Syriza ni dono suport al partit. Només intento analitzar la situació en què ens trobem. I ha quedat clar que els països no poden reduir el dèficit si l'economia no creix. Simplement, no funciona. No hem d'oblidar que ni Alemanya ni França, que tenien grans deutes el 1945, mai no els van acabar de pagar del tot. I ara, precisament aquests dos països diuen als europeus del sud que han de pagar els seus deutes fins a l'últim cèntim. Això és un cas d'amnèsia històrica amb conseqüències nefastes.

—Així que els altres han de pagar per dècades de mala gestió al Govern d'Atenes?

—És hora que pensem en la generació dels joves europeus. Per a molts d'ells, és molt difícil trobar feina. Els hem de dir: "Ens sap greu, però per culpa dels vostres pares i avis no podeu trobar feina"? Realment volem aquest model europeu de càstig col·lectiu intergeneracional? És l'egoisme motivat pel nacionalisme el que en aquests moments em desconcerta més que res.

—No sembla que li agradi gaire el Pacte d'Estabilitat, l'acord creat per obligar els països de la zona euro a millorar la disciplina fiscal.

—Aquest pacte és una autèntica catàstrofe. Configurar unes regles de dèficit fixades per al futur no pot funcionar. Els problemes de deute no es poden resoldre amb regles automàtiques que sempre s'apliquen de la mateixa manera, independentment dels canvis en les condicions econòmiques.

—Els alemanys tendeixen a ser crítics amb el fet que hi ha països que no compleixen el pacte. França, per exemple, poques vegades s'ha cenyit a les normes acordades.

—Ningú no està satisfet, perquè tot aquest sistema de negociacions entre els Governos i la burocràcia de Brussel·les no funciona. Països com Alemanya es queixen perquè no complim les regles de dèficit. Però als francesos no els agraden les exigències imposades per Brussel·les. Els europeus estem en una mala situació, i aquestes reformes estructurals menors, que s'esperava que proporcionessin una mica de creixement, no faran res per canviar-ho.

—Què proposa vostè?

—Hem d'invertir més diners en la formació dels nostres joves i en la innovació i la investigació. Aquest ha de ser l'objectiu més important d'una iniciativa per promoure el creixement europeu. No és normal que el 90 per cent de les millors universitats del món es trobin als Estats Units i que els nostres millors cervells marxin a l'estranger. Els nord-americans inverteixen el 3 per cent del seu PIB en universitats, mentre que aquí aquesta inversió representa més o menys un 1 per cent. Aquest és el principal motiu pel qual els Estats Units creixen molt més ràpid que Europa.

“Syriza o Podem no són ni de lluny tan perillosos com l'extrema dreta. A França en aquests moments, el Front Nacional és més popular que mai. El perill és que alimentin l'FN”

—Els Estats Units tenen una política fiscal uniforme. Quines conclusions es poden extreure d'això?

—Necessitem una unió fiscal i una harmonització dels pressupostos. Necessitem un fons comú d'amortització del deute de la zona euro, com el que proposa el Consell Alemany d'Experts Econòmics, per exemple. Cada país continuarà sent responsable de pagar la seva part del deute total. En altres paraules, els alemanys no haurien de pagar els vells deutes dels italians, i viceversa. D'aquesta manera, però, hi hauria una taxa d'interès comuna per als eurobons, que es farien servir per refinançar el deute.

—Però això provocaria el risc d'una gran coalició del deute. Qui determina quin nivell de deute està permès?

—Necessitem una comunitarització dels deutes, però això s'ha de legitimar democràticament. Proposo un parlament europeu per a la zona euro que estaria format per membres dels parlaments nacionals. En aquest parlament, cada país hi estaria representat amb relació a la mida de la seva població. En altres paraules, Alemanya, amb 80 milions d'habitants, seria el país amb més membres. Després, aquests polítics votarien democràticament fins a quin nivell de dèficit podria arribar la zona euro.

—I els legisladors alemanys, amb versió pels grans dèficits, habitual-

ment estarien en minoria en oposició amb els seus col·legues més afins a les despeses.

—De fet, crec que un parlament d'aquestes característiques hauria esalviat menys els últims anys i en lloc d'això hauria invertit més en creixement i en mesures contra l'atur. Hauria estat beneficiós per a tots nosaltres. Els alemanys no han de tenir por de la democràcia. Si tenim una moneda comuna, en algun moment hem d'acceptar que també invertim els diners junts.

—Com s'asseguraria que un país com Grècia no torna a viure per sobre de les seves possibilitats?

—Grècia estaria subjecta a més disciplina fiscal. La suma del deute seria fixada per un Parlament Europeu en el qual els membres grecs només tindrien un paper secundari. A llarg termini, a Europa necessitem una unió fiscal que estigui legitimada democràticament.

—Espera que França prengui la iniciativa? Aquests dies el país sembla més aviat centrat en si mateix.

—Això és cert! Crec que moltes de les idees que ens podrien fer avançar vénen d'Alemanya. Desconfio profundament de la manera com França pensa en categories nacionals. Les nostres elits, independentment de les seves inclinacions polítiques, són incapaces de pensar en termes veritablement europeus. Alemanya és diferent en aquest sentit.

—Això sona a lloança a la cancellera Angela Merkel.

—La veritat és que França no ha tingut realment cap paper des que va començar la crisi. Tenim por dels mercats i de la democràcia. Però la por no ens porta enlloc. França ha interioritzat el paper dominant d'Alemanya fins al punt que ja no se sent capaç de fer res.

—Per què el president François Hollande sembla tan feble?

—Aquí sempre ens lideren el mateix tipus de persones, i això no fa cap bé al país. No hi ha renovació enlloc. Hollande encara se sent traumatitzat pel referèndum sobre el tractat constitucional europeu el 2005. Va lluitar de valent pel tractat, però els francesos el van rebutjar. Seria beneficiós tant per a nosaltres com per a Europa que, a poc a poc, ho anés superant.

—El projecte de tractat hauria canviat algunes responsabilitats dels Estats membres a Brussel·les, però va ser rebutjat pels votants de França i els Països Baixos. En quins temes s'hauria de centrar ara Hollande?

—Crec que hem de reformar el nostre país molt més del que el Govern pretén actualment. És fonamental que simplifiquem el nostre enrevessat sistema de seguretat social. Però què passa en lloc d'això? Amb cada nova llei, el Govern intenta fer-lo encara més complicat.

—A què es refereix exactament?

—Immediatament després d'assumir el càrrec, el nou Govern va revocar una mesura adoptada pel Govern anterior per reduir els costos laborals no salarials. Un any i mig més tard, però, simplement la va tornar a presentar sota un nom diferent. Això és una bogeria. Els costos per als ocupadors a França són el doble que a Alemanya. Però en lloc d'abordar les qüestions realment importants, Hollande introdueix un impost del 75 per cent sobre la riquesa que és totalment ineficaç, i per aquest motiu també ha estat rebutjat. Tot s'acaba reduint a polítiques simbòliques, però equivocades.

—Com podrien Hollande i Merkel inspirar els votants a donar més suport a Europa?

—Han d'explicar als votants, per exemple, que ni tan sols Alemanya i França ja no poden gestionar de manera eficient els impostos a les empreses multinacionals, perquè aquestes empreses provoquen enfrontaments entre països. Avui dia, moltes de les principals corporacions dels Estats Units i Europa paguen menys impostos que les petites empreses europees. Un impost de societats comú per a la zona euro, que seria determinat pel nou Parlament de la zona euro, seria útil i, sens dubte, popular entre els votants.

—En aquests moments, els votants no semblen gaire disposats a concedir més poder a Brussel·les. D'altra banda, els partits euroescèptics s'estan tornant més populars a tot arreu.

—No importa el que penseu de la victòria electoral de Syriza, podria servir com a teràpia de xoc per a aquells que estan al poder. De cop i volta s'adonaran que el que han estat fent no funciona, i que han d'adoptar un enfocament diferent. Però un partit d'esquerra com Syriza o Podem no són ni de lluny tan perillosos com l'extrema dreta. Aquí a França, en aquests moments el Front Nacional és més popular que mai. Per això és tan perillós que els partits ja establerts continuïn alimentant aquests xovinistes. Renyar constantment els grecs o els portuguesos és irresponsable.

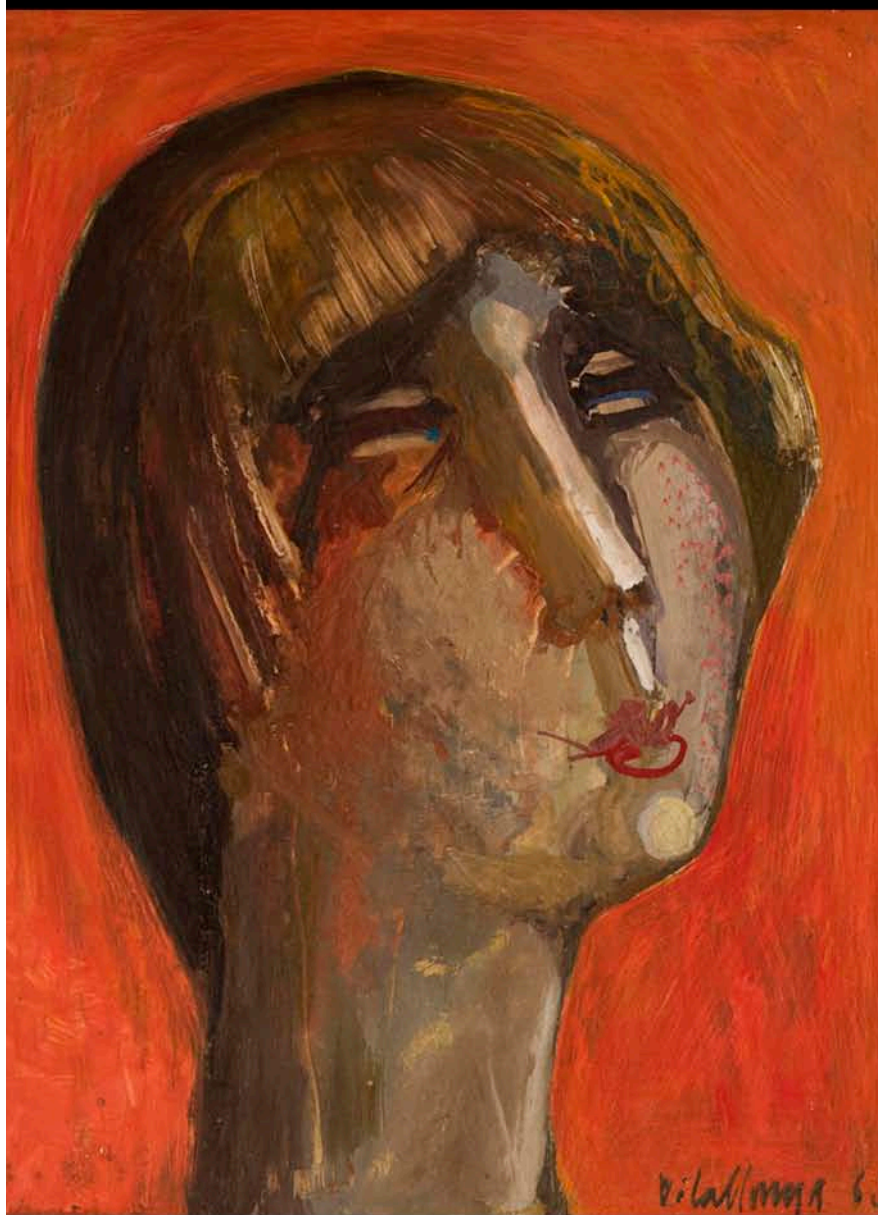
*Julia Amalia Heyer
Christoph Pauly
© Der Spiegel*

Traducció de Paula Arnas Antolín

JESÚS DE VILALLONGA

Dibuixos, símbols i signes

Antològica 1946-2015

28 de març a 19 de juliol del 2015

Horaris divendres i dissabte matí i tarda 11h a 13,30h i 17h a 20h

Diumenge 11h a 13,30h

Horaris a concertar per a grups

LA CASA DE LA PARAULA
Santa Coloma de Farners (Girona)
www.casadelaparaula.cat
info@casadelaparaula.cat